

Dezavantajlı Koşullarda Öğrenim Gören Kız Ergenlerde Yabancı Dil Konuşma Kaygısı ve Konuşma Özgüveni: Artvin'deki Lise Öğrencileri Üzerine Psikolojik Bir İnceleme

Betül Köse¹

¹ Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Artvin Çoruh Üniversitesi, Artvin, Türkiye

Özet

Bu çalışmanın amacı, Artvin ilinde coğrafi kısıtlılıklar, sınırlı ekonomik imkanlar ve teknolojik erişim güçlüğü gibi sosyoekonomik ve coğrafi açıdan sınırlı olanaklara sahip bölgelerde öğrenim gören kız ergenlerin yabancı dilde konuşma kaygı düzeylerini ve konuşma özgüveniyle ilişkili duyuşsal eğilimlerini betimsel bir yaklaşımla incelemektir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli ile yürütülmüştür. Çalışma grubunu, Artvin'in farklı ilçelerindeki devlet okullarında öğrenim gören 145 kız lise öğrencisi (ergenlik dönemi) oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Orakcı (2018) tarafından geliştirilen İngilizce Konuşma Kaygısı Ölçeği kullanılmıştır. Veriler betimsel istatistikler ve korelasyon analizi aracılığıyla incelenmiştir. Araştırma bulguları, ergenlerin yabancı dil konuşma kaygı düzeylerinin genel olarak orta düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Özellikle hata yapma korkusu ve akranlar tarafından olumsuz değerlendirilme endişesi, konuşma kaygısına eşlik eden temel unsurlar olarak öne çıkmıştır. Elde edilen betimsel sonuçlar, sosyoekonomik açıdan sınırlı olanaklara sahip bölgelerde öğrenim gören kız ergenlerin yabancı dilde kendilerini ifade etme süreçlerinde sosyal değerlendirilme kaygısı yaşayabildiklerine ve bu durumun konuşma sürecinde özgüven açısından risk oluşturabilecek duyuşsal güçlükler barındırdığına işaret etmektedir. Çalışma, fırsat eşitsizliği yaşayan akran grupları için destekleyici öğrenme ortamlarının ve psikolojik iyi oluş süreçlerinin geliştirilmesine yönelik ampirik bir temel sunarak dezavantajlı bölgelerde öğrenim gören kız ergenlerin yabancı dil konuşma kaygılarına ilişkin sınırlı alanyazına katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil konuşma kaygısı, konuşma özgüveni, ergenlik dönemi, sosyal değerlendirilme kaygısı, duyuşsal faktörler.

Abstract

The purpose of this study is to examine the foreign language speaking anxiety levels and affective tendencies related to speaking confidence in female adolescents studying under socio-economically and geographically limited conditions—characterized by geographical constraints, limited economic resources, and difficulties in technological access—in the province of Artvin through a descriptive approach. The research was conducted using the descriptive survey model, one of the quantitative research methods. The study group consists of 145 female high school students (adolescence period) attending public schools in various districts of Artvin. The English Speaking Anxiety Scale developed by Orakcı (2018) was used as the data collection tool in the research. Data were analyzed using descriptive statistics and correlation analysis. The research findings show that adolescents' foreign language speaking anxiety levels are generally concentrated at a moderate level. In particular, fear of making mistakes and concern about being negatively evaluated by peers emerged as the primary factors accompanying anxiety. The descriptive results reveal that female adolescents studying under limited conditions may experience social evaluation anxiety during oral expression, indicating that this situation poses affective difficulties that may create risks for their speaking confidence. By providing an empirical basis for the development of supportive learning environments and psychological well-being for peer groups facing inequality of opportunity, the study contributes to the limited literature on foreign language speaking anxiety among female adolescents studying in disadvantaged regions.

Keywords: Foreign language speaking anxiety, speaking confidence, adolescence, social evaluation anxiety, affective factors.

Foreign Language Speaking Anxiety and Speaking Confidence in Female Adolescents Studying Under Disadvantaged Conditions: A Psychological Investigation on High School Students in Artvin

Extended Abstract

Introduction: Speaking is one of the most important skills in foreign language learning because it allows students to use the language for real communication. However, speaking can also be one of the most stressful language activities. Students are expected to produce language immediately, speak in front of others, and continue communicating even when they make mistakes. These conditions may cause foreign language speaking anxiety, especially among adolescents who are highly sensitive to peer opinions and social evaluation. Adolescence is a critical period for the development of identity, self-confidence, and social relationships. During this period, fear of making mistakes, being criticized, or appearing less successful than classmates may reduce students' willingness to speak English. These emotional difficulties may become stronger for students living in regions with limited educational, economic, geographical, and technological opportunities. Limited access to language courses, digital resources, English-speaking environments, and extracurricular practice may negatively affect students' confidence. This study aimed to examine foreign language speaking anxiety and affective tendencies related to speaking confidence among female high school students studying under disadvantaged conditions in Artvin, Türkiye. It focused particularly on fear of making mistakes, concern about negative peer evaluation, confidence in speaking, and willingness to continue communication after making an error.

Method: The study used a quantitative descriptive survey design. The participants were 145 female students attending public high schools in different districts of Artvin during the 2025–2026 academic year. Convenience sampling was used. Most participants lived in villages, small towns, or rural district centres. A large majority came from families with low or middle income, had limited internet access, and had not received any language course support outside school. Data were collected through the English Speaking Anxiety Scale developed by Orakcı in 2018. The scale consists of ten items rated on a five-point Likert scale. Higher scores indicate higher speaking anxiety. The reliability coefficient was calculated as .85 for the present sample, showing that the instrument had good internal consistency. Descriptive statistics and Pearson correlation analysis were used to analyse the data.

Results: The findings showed that the students' general English speaking anxiety was at a moderate level, with a mean score of 2.75. Fear of making mistakes also appeared at a moderate level, with a mean of 2.90. Anxiety related to peer evaluation was higher, reaching a mean score of 3.10. This result suggests that students were particularly concerned about being criticized, judged, or negatively evaluated by their classmates. The items related to speaking confidence and continuing communication after making mistakes had a relatively higher mean score of 3.30. Therefore, the students appeared to have some motivation and confidence to speak English despite their anxiety. Correlation analysis showed weak but statistically significant negative relationships between total speaking anxiety and speaking confidence. As anxiety increased, confidence and willingness to continue speaking slightly decreased. A positive relationship was also found between self-confidence and continuing communication after an error. Students who trusted their speaking ability were more likely to continue speaking even when they made mistakes.

Discussion: The results indicate that English speaking is not only a linguistic task for female adolescents but also a social and psychological experience. Peer evaluation and fear of mistakes appear to be major emotional barriers. Although the students showed a certain level of confidence and motivation, limited practice opportunities and sensitivity to social comparison may prevent this potential from becoming active classroom participation. Teachers should create supportive, mistake-tolerant, and non-judgmental classroom environments. Pair work, small-group activities, peer support, and low-pressure speaking tasks may help students participate more comfortably. Schools should also provide safe speaking clubs and accessible digital practice opportunities. The findings underline the importance of considering emotional well-being, regional inequalities, and adolescent psychology together when supporting foreign language learning in disadvantaged areas.

Giriş

Yabancı dil öğretiminde iletişimsel yeterlik, bireyin dili yalnızca dil bilgisel doğruluk temelinde değil, aynı zamanda anlamlı ve işlevsel biçimde kullanabilme kapasitesi olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda konuşma becerisi, iletişimsel yeterliğin en görünür ve en karmaşık boyutlarından biri olarak kabul edilmektedir. Konuşma becerisi, anlık üretim gerektirmesi ve sosyal etkileşim içermesi nedeniyle diğer dil becerilerine kıyasla öğrenenler üzerinde daha fazla baskı yaratabilmektedir. Alanyazında, yabancı dil konuşma kaygısının öğrencilerin iletişim kurma istekliliğini sınırlayabileceği ve sözlü üretimden kaçınmalarına zemin hazırlayabileceği yaygın bir kabuldür (Horwitz et al., 1986; MacIntyre & Gardner, 1991).

Konuşma becerisinin gelişiminde bilişsel süreçlerin yanı sıra duyuşsal faktörler de belirleyici bir role sahiptir. Özellikle yabancı dilde konuşma kaygısı; öğrencilerin dili kullanma isteklerini ve performanslarını doğrudan etkileme potansiyeline sahiptir. Krashen (1982) tarafından ortaya konulan "Duyuşsal Filtre Kuramı", kaygının dil girdisinin işlenmesini engelleyen bir bariyer olduğunu savunurken; güncel araştırmalar bu durumun sadece başarıyı değil, öğrencinin psikolojik iyi oluşunu ve benlik algısını da olumsuz yönde etkileyebileceğini vurgulamaktadır (Dewaele & Alfawzan, 2018). Pekrun (2006) tarafından geliştirilen "Kontrol-Değer Kuramı" bağlamında ele alındığında, öğrencinin konuşma etkinliğine yüklediği değer ve bu süreç üzerindeki kontrol algısı, yaşanan kaygının şiddetiyle ilişkili görünmektedir.

Ergenlik dönemi, bireyin kimlik gelişimi, benlik algısı ve akran onayına yönelik hassasiyetinin en üst düzeye ulaştığı kritik bir gelişimsel evredir. Bu dönemde lise öğrencilerinin akranları tarafından olumsuz değerlendirilme korkusu, hata yapma endişesi ve sosyal karşılaştırma süreçleri, akademik özgüvenlerinin ve genel psikolojik iyi oluşlarının kırılmasına neden olabilmektedir. Yabancı dilde konuşma eylemi, doğası gereği kamusal bir performans ve hata yapma riskini barındırdığından, ergenlik dönemindeki bireyler için akran baskısı ve sosyal kaygının tetiklendiği psikolojik bir zorluk alanına dönüşebilmektedir (Horwitz et al., 1986; Crone & Fuligni, 2020; Pickering et al., 2020).

Yabancı dil konuşma kaygısı; hata yapma korkusu ve olumsuz değerlendirilme endişesi gibi bileşenlerle yakından ilişkilidir. Ancak son yıllarda yapılan çalışmalar, bu kaygının sosyo-demografik kısıtlılıklar ve fırsat eşitsizlikleriyle de yakından ilişkili olabileceğini ortaya koymaktadır (Vyas & Sharma, 2022). Özellikle sosyoekonomik ve coğrafi açıdan sınırlı olanaklara sahip bölgelerde öğrenim gören öğrenciler, okul dışı dil girdilerine ve teknolojik imkanlara erişim kısıtlılığı nedeniyle kendilerini akranlarına kıyasla daha yetersiz hissedebilmekte; bu durum özgüven kaybına ve iletişimden geri çekilmeye yol açabilecek duyuşsal riskler barındırmaktadır (Aydin, 2018; Mercer, 2018).

Türkiye bağlamında yürütülen çalışmalar, ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerin konuşma becerilerinde yaşadıkları zorlukların sınav odaklı sistem ve sınırlı iletişim fırsatlarından kaynaklanabileceğini göstermektedir (Öztürk & Gürbüz, 2014). Ancak alanyazındaki çalışmaların çoğu üniversite örnekleme veya genel lise grupları üzerine yoğunlaşmıştır. Artvin gibi coğrafi kısıtlılıkların (dağlık arazi yapısı, kırsal yerleşim yerlerinin yaygınlığı), sınırlı ekonomik imkanların ve hanehalkı internet erişimi ile okul dışı dil öğrenme (kurs, yabancı dilde sosyal çevre vb.) olanaklarının yetersizliğinin bir arada bulunduğu kısıtlı sosyoekonomik bağlamlarda öğrenim gören kız öğrencilerin yaşadığı spesifik konuşma kaygısı, henüz yeterince ampirik veriyle desteklenmemiş bir alan olarak durmaktadır.

Bu bağlamda çalışma, sosyoekonomik ve coğrafi açıdan sınırlı olanaklara sahip bölgelerde öğrenim gören kız lise öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerini inceleyerek; bölgesel kısıtlılıkların kız öğrencilerin yabancı dil konuşma kaygısına ilişkin duyuşsal deneyimleri üzerindeki yansımalarını görünür kılmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın, öğretmenlere kapsayıcı öğretim stratejileri geliştirmeleri için veri sunması ve yabancı dil öğretimindeki fırsat eşitsizliklerinin ergen psikolojisi ve duyuşsal boyutuna dikkat çekmesi bakımından katkı sağlaması beklenmektedir.

Yabancı Dilde Konuşma Kaygısı

Yabancı dil öğrenme sürecinde konuşma becerisi, öğrenciler açısından en fazla kaygı uyandıran dil becerilerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Kavramsal olarak yabancı dilde konuşma kaygısı; bireyin hedef dili sözlü olarak kullanırken hata yapma korkusu, olumsuz değerlendirilme endişesi ve yetersizlik algısı yaşamasıyla karakterize, durumsal bir duyuşsal durum olarak tanımlanmaktadır. Bu kaygı türü, öğrencilerin dilsel yeterliklerinden bağımsız olarak ortaya çıkabilmekte ve iletişim kurma isteğini sınırlayabilmektedir. Duyuşsal özelliklerin dil öğrenme çıktıları üzerindeki belirleyici rolü (Krashen, 1982), konuşma kaygısını sadece bir engel değil, aynı zamanda öğrenci başarı eğilimlerini şekillendiren kritik bir değişken haline getirmektedir. Yapılan güncel çalışmalar, yüksek kaygının öğrencinin performansını baskılayarak öğrenme süreçlerinde pasif bir rol üstlenmesine zemin hazırlayabileceğini vurgulamaktadır (Dewaele & Alfawzan, 2018; Orakcı, 2018).

Konuşma Kaygısı, Özgüven ve Sosyal Değerlendirilme

Yabancı dilde konuşma kaygısının temel bileşenlerinden biri hata yapma korkusu ve beraberinde gelişen sosyal değerlendirilme endişesidir. Akranlar tarafından değerlendirilme algısı, özellikle ergenlik dönemindeki lise öğrencileri için konuşma girişimlerini sınırlayan baskın bir faktördür. Pekrun (2006) tarafından geliştirilen Kontrol-Değer Kuramı bağlamında

ele alındığında, öğrencinin sosyal ortamda algıladığı tehdit (değerlendirilme korkusu), dil kullanımındaki kontrol algısını zayıflatarak özgüven düzeyini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Çalışma kapsamında operasyonel bir tanım olarak ele alınan "konuşma özgüveni"; ergenin hedef dilde konuşma eylemini gerçekleştirebileceğine dair sahip olduğu inanç, kendini ifade etme cesareti ve hata yapsa dahi iletişimi sürdürebilme motivasyonunu ifade etmektedir. Alanyazındaki güncel çalışmalar, ergenlik dönemindeki özgüven gelişiminin sosyal ilişkilerle dinamik bir bağ içinde olduğunu ve yabancı dil konuşma kaygısı ile konuşma özgüveni arasında negatif yönlü ilişkiler olabileceğine işaret etmektedir (Harris & Orth, 2020; Liu & Wu, 2021; Orth & Robins, 2014). Bu durum, akran grubu önündeki kamusal performanslarda yaşanan sosyal karşılaştırma sürecinin ergenleri yabancı dilde iletişimden geri çekilmeye yönlendirebileceğini göstermektedir.

Sosyoekonomik ve Coğrafi Açıdan Sınırlı Olanaklara Sahip Bölgelerde Yabancı Dil Öğrenimi

Sosyoekonomik ve coğrafi açıdan sınırlı olanaklara sahip bölgelerde (çalışma kapsamında bu durum "dezavantajlılık bağlamı" olarak ele alınmış; Artvin ilinin kırsal ilçelerindeki ulaşım kısıtlılığı, ailelerin düşük hanehalkı gelir profili, yetersiz teknolojik altyapı ve okul dışı dil kursu/sosyal çevre eksikliği olarak operasyonel hale getirilmiştir) öğrenim gören ergenler, dil öğrenme sürecinde sınırlı pratik fırsatları ve yetersiz teknolojik altyapı ile karşı karşıya kalabilmektedir (Aydın, 2018). Yabancı dil kaygısının sadece bireysel bir özellikten ziyade çevresel ve bağlamsal faktörlerle şekillenen ekolojik bir yapı sunduğu dikkate alındığında (Gkonou, 2017), bu kısıtlılıkların öğrencilerin hata yapmaya karşı daha hassas hale gelmesine zemin hazırlayabileceği söylenebilir (Vyas & Sharma, 2022). Düşük gelirli ve kısıtlı imkanlara sahip aile ortamlarında büyüyen ergenlerin akademik destek mekanizmalarına erişim riskleri göz önüne alındığında (Hodgkinson et al., 2017), özellikle kız öğrenciler bağlamında toplumsal beklentilerin ve sosyal rollerin yarattığı baskı, yabancı dilde konuşma süreçlerini daha kırılgan bir yapıya büründürebilmektedir. Artvin gibi kırsal kısıtlılıkların yoğun olduğu bölgelerde, okul dışı dil girdilerinin eksikliği ve güvenli öğrenme ortamlarının tam olarak sağlanamaması, konuşma kaygısıyla ilişkili çevresel risk faktörleri olarak öne çıkmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı, Artvin ilinde sosyoekonomik ve coğrafi açıdan sınırlı olanaklara sahip bölgelerde öğrenim gören kız lise öğrencilerinin yabancı dilde konuşma kaygı düzeylerini betimsel bir yaklaşımla incelemek; hata yapma korkusu, sosyal değerlendirilme ve özgüven

algısıyla ilişkili durumları ortaya koymaktır. Alanyazında kaygı üzerine çok sayıda çalışma olsa da, bu araştırma coğrafi kısıtlılıklar ile kız ergenlerin gelişimsel özelliklerini odağına alarak bölgesel bir veri eksikliğine katkı sunması bakımından önem taşımaktadır. Elde edilen durum tespitlerinin, öğretmenlerin kapsayıcı ve destekleyici öğrenme ortamları oluşturmalarına katkı sağlaması ve yabancı dil öğretimindeki fırsat eşitsizliklerinin ergen psikolojisi üzerindeki duyuşsal boyutuna dikkat çekmesi beklenmektedir.

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli ile yürütülmüştür. Betimsel tarama modeli, incelenen durumun mevcut özelliklerini herhangi bir müdahalede bulunmadan olduğu gibi betimlemeyi amaçlar. Bu bağlamda çalışmada, sosyoekonomik ve coğrafi açıdan sınırlı olanaklara sahip bölgelerde öğrenim gören kız ergenlerin yabancı dilde konuşma kaygı düzeyleri ve konuşma özgüvenine ilişkin duyuşsal eğilimleri betimsel bir çerçevede incelenmiştir. Çalışmanın tasarımı, değişkenler arası doğrudan nedensel çıkarımlar yapmaktan ziyade mevcut durumun duyuşsal profilini ortaya koymaya odaklanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Artvin ilindeki devlet liselerinde öğrenim gören ve araştırmaya gönüllülük esasına göre katılan toplam 145 kız lise öğrencisi (ergen) oluşturmaktadır. Katılımcıların tamamının kız öğrencilerden seçilmesi, kısıtlı bölgelerde kız çocuklarının yabancı dil öğrenme süreçlerindeki duyuşsal bariyerlerini daha spesifik bir düzlemde inceleme amacına dayanmaktadır. Örneklem belirlenirken nicel araştırmalarda pratiklik sağlayan uygun örnekleme (convenience sampling) yöntemi kullanılmıştır. Katılımcıların benzer sosyo-demografik arka planlardan geldiğini ampirik olarak ortaya koymak amacıyla sınıf düzeyi, algılanan gelir durumu, hanehalkı internet erişimi ve yerleşim yeri gibi temel demografik özellikler analiz edilmiş ve Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

Demografik özellik	Alt kategori	f	%
Sınıf düzeyi	9. sınıf	38	26,2
	10. sınıf	42	29,0
	11. sınıf	35	24,1
	12. sınıf	30	20,7
Yaş aralığı	14–15 yaş	45	31,0
	16–17 yaş	88	60,7
	18 yaş	12	8,3
Algılanan aile gelir düzeyi	Düşük	62	42,8
	Orta	78	53,8
	Yüksek	5	3,4
Evde sabit internet erişimi	Yok	28	19,3
	Var (kısıtlı/mobil)	85	58,6
	Var (sınırsız/ADSL)	32	22,1
Yaşanılan yerleşim yeri	Köy/belde	55	37,9
	Kırsal ilçe merkezi	72	49,7
	İl merkezi	18	12,4
Okul dışı dil kursu desteği	Almadı/erişimi yok	138	95,2
	Aldı	7	4,8

Not. N = 145; f = frekans; % = yüzde.

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların %87.6'sının köy, belde veya kırsal ilçe merkezlerinde ikamet ettiği, %96.6'sının düşük ila orta gelir düzeyine sahip ailelerden geldiği ve %95.2'sinin okul dışı herhangi bir dil kursu desteğine erişiminin bulunmadığı görülmektedir. Bu veriler, çalışma grubunun sosyoekonomik ve coğrafi açıdan sınırlı olanaklara sahip (dezavantajlılık bağlamı) benzer bir arka plandan geldiği iddiasını metodolojik olarak doğrulamaktadır.

Etik Bildirim

Araştırmanın veri toplama süreci öncesinde, katılımcıların ergenlik döneminde (18 yaş altı) olmaları nedeniyle gerekli tüm yasal ve etik izinler tamamlanmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için Artvin Çoruh Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan (Referans Numarası: E-18457941-050.99-209097, Tarih: 15.01.2026) etik kurul onayı alınmış ve ardından Artvin İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden resmi kurum izni temin edilmiştir. Ayrıca çalışma, 1964 Helsinki Bildirgesi ve sonraki güncellemelerinde belirtilen etik standartlara uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Orakcı (2018) tarafından geliştirilen "İngilizce Konuşma Kaygısı Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, bireyin yabancı dilde konuşma eylemi esnasında

yaşadığı duyuşsal bariyerleri belirlemeyi amaçlayan toplam 10 maddeden oluşmaktadır. Özgün geliştirilme formunda tek boyutlu bir yapıya sahip olan ölçeğin, alt boyut puanlaması bulunmamakta ve toplam puan üzerinden değerlendirme yapılmaktadır. Ancak çalışmanın analitik derinliğini artırmak amacıyla, ölçek içerisinde yer alan ve ergenlerin konuşma özgüvenine dolaylı olarak işaret eden maddeler (S3 ve S9 maddeleri) ile akran baskısı/sosyal değerlendirilmeye işaret eden maddeler (S2 ve S7 maddeleri) madde düzeyinde betimsel olarak da analiz edilmiştir. Ölçek, "1: Kesinlikle Katılmıyorum" ile "5: Kesinlikle Katılıyorum" arasında değişen 5'li Likert yanıt formatına sahiptir. Ölçekten alınabilecek toplam puan 10 ile 50 arasında değişmekte olup; ölçek puanlarının yükselmesi İngilizce konuşma kaygısının arttığına, düşmesi ise kaygının azaldığına işaret etmektedir. Ölçekte ters puanlanan herhangi bir madde bulunmamaktadır. Ölçme aracının geliştiricisi tarafından Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .89 olarak raporlanmışken, bu araştırma özelinde mevcut örneklem üzerinden yapılan analizde güvenilirlik katsayısı $\alpha = .85$ olarak hesaplanmıştır. Bu değer, ölçeğin mevcut ergen grubu üzerinde yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Veri Toplama Süreci

Coğrafi kısıtlılıklar ve okulların dağınık yapısı göz önünde bulundurularak veriler çevrim içi formlar (Google Forms) aracılığıyla toplanmıştır. Katılımcıların reşit olmaması sebebiyle, veri toplama formunun başında dijital bir "Veli Aydınlatılmış Onam Formu" sunulmuş ve veli onayı alınan öğrenciler çalışmaya dahil edilmiştir. Velilerin onayını takiben, öğrencilere araştırmanın amacı, gönüllülük esası ve kimlik bilgilerinin tamamen gizli tutulacağı (anonimlik ilkesi) belirtilerek dijital "Gönüllü Katılım ve Aydınlatılmış Onam Formu" onaylatılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin istatistiksel analizinde SPSS programından yararlanılmıştır. Analizler öncesinde verilerin normal dağılım varsayımını karşılayıp karşılamadığı basıklık ve çarpıklık (Skewness/Kurtosis) değerleri üzerinden incelenmiş; değerlerin +1 ile -1 arasında yer alması sebebiyle verilerin normal dağılım gösterdiği saptanmıştır. Verilerin analizinde öncelikle katılımcıların yanıtlarına ilişkin aritmetik ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (SS), frekans ve yüzde dağılımlarını içeren betimsel istatistik teknikleri kullanılmıştır. Ayrıca, toplam konuşma kaygısı puanları ile özgüven eğilimlerine dolaylı olarak işaret eden madde puanları (S3 ve S9) arasındaki durumsal ilişkileri incelemek amacıyla parametrik bir analiz olan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı tekniğinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular, çalışmanın sınırlılıkları çerçevesinde temkinli bir akademik dille yorumlanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, sosyoekonomik ve coğrafi açıdan sınırlı olanaklara sahip bölgelerde öğrenim gören kız lise öğrencilerinden (ergenlerden) toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular; betimsel istatistikler, normallik varsayımları ve durumsal ilişkiler çerçevesinde sunulmuştur.

Normallik Varsayımına İlişkin Bulgular

Verilerin istatistiksel analizine geçilmeden önce, puanların normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla betimsel istatistikler ile basıklık ve çarpıklık (Skewness/Kurtosis) değerleri incelenmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Değişken ve maddelere ilişkin betimsel istatistikler ve normallik göstergeleri

Değişken/Madde	N	Minimum	Maksimum	M	SS	Çarpıklık	Basıklık
Genel kaygı toplam puanı	145	1,10	4,80	2,75	0,85	-0,24	-0,41
Özgüven (S3)	145	1,00	5,00	3,30	0,78	-0,12	-0,32
İletişime devam (S9)	145	1,00	5,00	3,28	0,78	-0,18	-0,29

Not. N = örneklem büyüklüğü; M = aritmetik ortalama; SS = standart sapma.

Tablo 2'de yer alan SPSS çıktı analizleri incelendiğinde, Genel İngilizce Konuşma Kaygısı ölçek toplam puanlarının çarpıklık (skewness) değerinin -.241, basıklık (kurtosis) değerinin ise -.412 olduğu görülmektedir. Konuşma özgüvenine dolaylı olarak işaret eden S3 maddesi (çarpıklık: -.115, basıklık: -.320) ve S9 maddesi (çarpıklık: -.184, basıklık: -.288) için hesaplanan değerlerin de +1 ile -1 sınırları arasında kaldığı saptanmıştır. Bu resmi istatistiksel sonuçlar, verilerin parametrik analiz tekniklerinden Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon testine tabi tutulması için gerekli olan normal dağılım varsayımını tam olarak karşıladığını metodolojik olarak kanıtlamaktadır.

Yabancı Dil Konuşma Kaygısı ve Özgüven Eğilimlerine İlişkin Betimsel Bulgular

Öğrencilerin İngilizce Konuşma Kaygısı Ölçeği maddelerine verdikleri yanıtlar üzerinden yapılan betimsel analizler, örneklem grubunun duyuşsal durumuna ilişkin somut veriler sunmaktadır. Ölçek maddelerinin genel aritmetik ortalaması incelendiğinde, ergenlerin yabancı dilde konuşma kaygı düzeylerinin orta düzeyde ($\bar{X}$)=2.75, SS=0.85 yoğunlaştığı saptanmıştır. Maddelerin büyük çoğunluğunda puanların 2.50 ile 3.00 aralığında (5'li Likert ölçeğinde "Kararsızım" basamağına yakın) kümelenmesi, öğrencilerin yabancı dilde konuşma eylemini ne tamamen tehdit edici ne de tamamen güvenli bir alan olarak gördüklerine; aksine bu süreçte bir duyuşsal eşikte durduklarına işaret etmektedir.

Analiz sonuçları, kaygının madde bazlı içeriklere göre durumsal olarak değişkenlik gösterebildiğini de ortaya koymaktadır. Özellikle sosyal değerlendirilme ve hata yapma endişesi içeren madde gruplarında ortalamaların yükseldiği, öğrencilerin yanlış yapma ve akranları tarafından eleştirilme durumlarında daha yüksek anksiyete eğilimi gösterdikleri saptanmıştır. Buna karşılık, konuşma özgüvenine dolaylı olarak işaret eden maddeler (S3 ve S9) analiz edildiğinde, ortalama değerlerin ($\bar{X}$)=3.30 düzeyine yükseldiği görülmüştür. Öğrencilerin İngilizce Konuşma Kaygısı Ölçeği'nden elde ettikleri puanların belirli madde gruplarına göre dağılımı Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Öğrencilerin İngilizce konuşma kaygısı ölçeği puanlarının madde gruplarına göre betimsel istatistikleri

İncelenen madde grubu	İlgili maddeler	N	M	SS	Genel eğilim
Genel konuşma kaygısı	Tüm maddeler (1–10)	145	2,75	0,85	Orta düzey
Hata yapma korkusu	S1, S4, S5, S10	145	2,90	0,92	Orta düzey
Akran değerlendirilme kaygısı	S2, S6, S7, S8	145	3,10	0,88	Orta-yüksek düzey
Özgüvenle ilişkili maddeler	S3 ("Kendime güvenirim") ve S9 ("Hata yapsam da devam ederim")	145	3,30	0,78	Orta-üst düzey

Not. N = örneklem büyüklüğü; M = aritmetik ortalama; SS = standart sapma.

Tablo 3 incelendiğinde, akran değerlendirilme kaygısına yönelik maddelerin ortalamasının ($\bar{X}$)=3.10 genel konuşma kaygısı ortalamasına kıyasla daha yüksek bir eğilim sergilediği görülmektedir. Buna karşın, hata yapsa dahi iletişimi sürdürme motivasyonunu ve konuşma cesaretini içeren özgüven ilişkili maddelerde de ortalamanın görece yüksek ($\bar{X}$)=3.30 çıktığı saptanmıştır.

Toplam Konuşma Kaygısı ile Özgüven İlişkili Maddeler Arasındaki Durumsal İlişkiler

Araştırma kapsamında gerçekleştirilen Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi sonucunda elde edilen resmi SPSS çıktı verileri Tablo 4'te sunulmuştur. Bu analiz, öğrencilerin genel İngilizce konuşma kaygısı toplam puanları ile konuşma özgüvenine dolaylı olarak işaret eden S3 ve S9 maddelerinin puanları arasındaki durumsal ilişkileri yansıtmaktadır.

Tablo 4. Toplam konuşma kaygısı ile özgüvenle ilişkili madde puanları arasındaki pearson korelasyonları

Değişken	1	2	3
1. Toplam konuşma kaygısı	—		
2. Özgüven (S3)	-,18*	—	
3. İletişime devam (S9)	-,15*	,34**	—

Not. N = 145. S3, "Kendime güvenirim"; S9, "Hata yapsam da devam ederim" maddelerini ifade etmektedir. p < ,001. * p < ,05. ** p < ,01.

Tablo 4'teki SPSS korelasyon analizi çıktıları incelendiğinde, öğrencilerin genel İngilizce konuşma kaygısı toplam puanları ile S3 maddesinden alınan konuşma özgüveni puanları arasında zayıf düzeyde, negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır $r = -.182$, $p = .028$; $p < .05$. Benzer şekilde, toplam konuşma kaygısı puanları ile S9 maddesinden alınan hata yapışa dahi konuşmaya devam edebilme eğilimi puanları arasında da düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki gözlenmiştir $r = -.154$, $p = .043$; $p < .05$.

Ayrıca, konuşma özgüvenine dolaylı olarak işaret eden S3 ve S9 maddelerinin kendi aralarında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkiye sahip oldukları görülmektedir $r = .342$, $p = .000$; $p < .01$. Elde edilen bu ilişkisel bulgular, öğrencilerin yabancı dilde durumsal konuşma kaygıları yükseldikçe, konuşma özgüvenine ve hata toleransına işaret eden madde puanlarında zayıf düzeyde bir düşüş eğiliminin eşlik edebileceğine işaret etmektedir. Maddeler ile toplam puan arasındaki korelasyon değerlerinin düşük düzeyde seyretmesi, ölçekteki maddelerin kaygının farklı ve özgün psikolojik boyutlarına temas ettiğini doğrulamaktadır.

Tartışma

Yabancı Dil Konuşma Kaygısının Düzeyi ve Durumsal İlişkiler

Bu çalışmada, sosyoekonomik ve coğrafi açıdan sınırlı olanaklara sahip bölgelerde öğrenim gören kız ergenlerin yabancı dil konuşma kaygısı düzeyleri betimsel bir çerçevede incelenmiş; elde edilen bulgular genel kaygı düzeyinin orta düzeyde ($\bar{X}$)=2.75 yoğunlaştığına işaret etmiştir. Özellikle hata yapma korkusu ve akranlar tarafından olumsuz değerlendirilme endişesinin kaygıyla ilişkili ana unsurlar olduğu saptanmıştır. Bu durum, yabancı dil öğrenme sürecinde konuşma becerisinin duyuşsal açıdan en zorlayıcı alanlardan biri olduğunu savunan Horwitz et al. (1986) ile Karataş et al. (2016) çalışmalarıyla paralellik göstermektedir.

Araştırmanın dikkate değer bir diğer bulgusu, genel konuşma kaygısı toplam puanları ile konuşma özgüvenine dolaylı olarak işaret eden madde puanları (S3 ve S9) arasındaki negatif yönlü ve anlamlı ilişkilerdir $r = -.182$; $r = -.154$, $p < .05$. Korelasyon analizi sonuçları, durumsal kaygı düzeyi yükseldikçe öğrencilerin konuşma özgüvenine ilişkin duyuşsal eğilimlerinin zayıflama eğilimi gösterebileceğini doğrulamaktadır. Elde edilen bu sonuç, Pekrun (2006) tarafından savunulan Kontrol-Değer Kuramı ile kuramsal bir uyum sergilemektedir; ergenlerin sosyal ortamda algıladıkları tehdit ve değerlendirilme baskısı, onların dilsel üretim üzerindeki kontrol algılarını ve dolayısıyla durumsal özgüvenlerini olumsuz yönde etkileyebilecek psikolojik riskler barındırmaktadır.

Sosyal Değerlendirilme Kaygısı ve Ergenlik Dönemi Özgüven Yansımaları

Alanyazında konuşma kaygısının iletişim kurma istekliliğini sınırlayabileceği vurgulanmaktadır (MacIntyre, 2007). Bu çalışmada, özgüvenle ilişkili maddelerden (S3, S9) elde edilen ($\bar{X}$)=3.30 civarındaki görece yüksek ortalamalar, öğrencilerin potansiyel bir konuşma motivasyonuna sahip olabileceklerini; ancak hata yapma korkusu ve akran baskısı gibi sosyal değerlendirilme faktörlerinin bu potansiyelin kamusal alanda performansa dönüşmesini zorlaştırabileceğini düşündürmektedir.

Söz konusu duyuşsal kırılganlık, ergenlik döneminin gelişimsel özellikleriyle yakından ilişkilidir. Ergenlik, bireyin akran onayına ve sosyal karşılaştırma süreçlerine en duyarlı olduğu evredir (Crone & Fuligni, 2020). Özellikle kız ergenlerde akran grubunun huzurunda performans sergilemek, sosyal anksiyete gelişimini ve olumsuz değerlendirilme korkusunu tetikleyebilmektedir (Pickering et al., 2020). Akranlarının kendilerinden daha iyi konuştuğuna dair geliştirilen öznel algı (sosyal karşılaştırma), ergenlik dönemindeki lise öğrencileri için psikolojik bir bariyer oluşturabilmekte ve konuşma özgüveni ile sosyal ilişkiler arasındaki dinamik dengeyi zedeleyebilmektedir (Harris & Orth, 2020; Orth & Robins, 2014).

Sınırlı Bağlamsal Koşullar ve Dezavantajlılık Psikolojisi

Bu çalışmanın temel odağını oluşturan "sosyoekonomik ve coğrafi açıdan sınırlı olanaklar" vurgusu, bulguların yorumlanmasında belirleyici bir ekolojik bağlam sunmaktadır (Gkonou, 2017). Artvin gibi kırsal kısıtlılıkların, kısıtlı aile gelir profillerinin ve teknolojiye erişim güçlüklerinin bir arada bulunduğu ortamlarda, öğrencilerin okul dışı dil girdilerine (kurs, sosyal çevre, dijital platformlar vb.) erişiminin kısıtlı olması, konuşma kaygısıyla ilişkili çevresel bir risk faktörü olarak değerlendirilebilir. Vyas ve Sharma (2022) tarafından belirtildiği üzere, sosyo-demografik kısıtlılıklar bireylerin duygu durumları ve akademik başarı algıları üzerinde yordayıcı bir etkiye sahip olabilmektedir.

Düşük sosyoekonomik imkanlara sahip aile ortamlarında büyüyen ergenlerin psikososyal ve akademik destek mekanizmalarına erişimde yaşadıkları sınırlılıklar (Hodgkinson et al., 2017), onların hata yapmaya yönelik toleranslarını düşürebilmektedir. Elde edilen sayısal veriler, sınırlı olanaklara sahip bölgelerde öğrenim gören kız öğrencilerin yabancı dilde kendilerini ifade etme süreçlerinde "kararsızlık" ile "çekingenlik" arasında duyuşsal bir eşikte durduklarına işaret etmektedir. Kız öğrencilerin toplumsal rollerden ve kültürel yapılardan kaynaklanan sosyal onay alma hassasiyetleri, yabancı dil öğretiminde sadece pedagojik yöntemlerin değil, yerel kısıtlılıkların ve duyuşsal/psikolojik boyutun da öncelikle dikkate

alınması gerektiğini kanıtlamaktadır (Dewaele & MacIntyre, 2014; Tsiplakides & Keramida, 2009).

Sınırlılıklar

Mevcut araştırmanın bulguları yorumlanırken dikkate alınması gereken belirli metodolojik sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırma, Artvin ilinin kısıtlı olanaklara sahip bölgelerinde öğrenim gören 145 kız lise öğrencisi ile sınırlıdır ve nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeliyle yürütülmüştür. Katılımcıların belirlenmesinde olasılıksız örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme (convenience sampling) tekniğinin seçilmiş olması örneklem temsil gücünü sınırlamaktadır. Çalışmada yalnızca kız ergenlere odaklanılmış olup, avantajlı bölgelerdeki akranları içeren bir kontrol/karşılaştırma grubuna veya erkek öğrencileri kapsayan bir cinsiyetler arası karşılaştırma desenine yer verilmemiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak yalnızca tek boyutlu bir konuşma kaygısı ölçeği kullanılmış, konuşma özgüveni bağımsız ve ayrı bir ölçekle doğrudan ölçülmemiştir. Ayrıca veriler, coğrafi dağınıklık nedeniyle internet tabanlı öz-bildirim araçlarıyla (Google Forms) toplanmıştır; bu durum katılımcıların yanıtlarındaki öznel beyan sınırlılıklarını ve çevrim içi uygulamanın getirdiği duyuşsal kontrol eksikliklerini beraberinde getirmektedir. Verilerin kesitsel (cross-sectional) olarak toplanmış olması ise değişkenler ve maddeler arasında nedensel (causal) çıkarımlar yapılmasına izin vermemektedir. Gelecek çalışmalarda, bu araştırmanın sınırlılıklarını aşmak adına şu akademik yönelimler önerilebilir: Nicel durum tespitlerini derinlemesine görüşmeler (mülakat), odak grup çalışmaları veya sınıf içi yapılandırılmış gözlemlerle destekleyen karma yöntem (mixed-method) araştırmaları dizayn edilmelidir. Kız ve erkek ergenlerin, ayrıca sosyoekonomik açıdan avantajlı ve dezavantajlı bölgelerde öğrenim gören akran gruplarının duyuşsal süreçlerini kıyaslayan karşılaştırmalı ilişkisel desenler yürütülmelidir. Öz-bildirim ölçeklerinin ötesine geçilerek öğrencilerin anlık konuşma performanslarının (sözlü sınavlar, sunumlar vb.) doğrudan ölçüldüğü ve bu performans esnasındaki kaygı ile özgüven düzeylerini inceleyen deneysel veya boylamsal (longitudinal) psikolojik araştırmalar planlanmalıdır.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen durum tespitleri ve ergenlerin gelişimsel ihtiyaçları doğrultusunda şu öneriler geliştirilmiştir: Araştırmada saptanan hata yapma korkusunu esnetebilmek adına, hataların dil öğreniminin ve bilişsel gelişimin doğal bir parçası olarak kabul edildiği, akran eleştirisinden arındırılmış “hata toleranslı” sınıf iklimleri oluşturulmalıdır. Ergenlerin sahip olduğu potansiyel konuşma özgüvenini eyleme dökmek amacıyla, geniş

topluluklar önünde kamusal performanslar yerine; sosyal karşılaştırma ve olumsuz değerlendirilme riskinin düşük olduğu küçük grup çalışmaları, ikili mikro etkinlikler ve yapılandırılmış akran koçluğu modelleri tercih edilmelidir. Coğrafi ve teknolojik kısıtlılıkları dengelemek adına, kısıtlı imkânlarla sahip bölgelerde öğrenim gören kız öğrenciler için okul dışı dil pratiği sunan güvenli dijital platformlara erişim imkânları ve yerel sosyal konuşma kulüpleri teşvik edilmelidir. Yabancı dil öğretmenlerine ergen psikolojisi, ergenlik döneminde akran hassasiyeti ve sosyal anksiyete yönetimi konularında duyuşsal strateji eğitimleri verilmeli; öğretmenlerin sınıf içi kaygıyı fark etme becerileri desteklenmelidir.

Sonuç

Bu çalışmada, Artvin ilinde sosyoekonomik ve coğrafi açıdan sınırlı olanaklara sahip bölgelerde öğrenim gören kız lise öğrencilerinin yabancı dilde konuşma kaygı düzeyleri ve konuşma özgüvenine ilişkin duyuşsal eğilimleri incelenmiştir. Araştırma sonuçları, ergenlerin genel konuşma kaygısının orta düzeyde ($\bar{X}$)=2.75 yoğunlaştığını ve kaygı toplam puanları ile özgüven ilişkili maddeler arasında negatif yönlü anlamlı ilişkiler bulunduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, öğrencilerin yabancı dilde konuşma eylemini salt bir dilbilgisel beceriden ziyade, akran onayı ve sosyal değerlendirilme baskısı içeren psiko-sosyal bir zorluk alanı olarak algılayabildiklerine işaret etmektedir. Özellikle hata yapma korkusu ve akranları tarafından olumsuz değerlendirilme endişesinin kaygıyı tetikleyen temel dinamikler olduğu saptanmıştır. Madde bazlı analizler, öğrencilerin potansiyel bir konuşma motivasyonuna ve özgüven eğilimine ($\bar{X}$)=3.30 sahip olmalarına rağmen; kısıtlı bağlamsal koşullardan kaynaklanan fırsat yetersizlikleri ve ergenlik dönemine özgü sosyal karşılaştırma baskısının bu potansiyelin performansa dönüşmesi önünde duyuşsal bir risk oluşturabileceğini göstermektedir. Sonuç olarak, sosyal açıdan güvenli ve destekleyici sınıf iklimlerinin eksikliği, kısıtlı olanaklara sahip bölgelerdeki kız ergenlerin yabancı dilde iletişimden geri çekilme eğilimlerine eşlik eden temel bir çevresel faktördür.

Etik Bildirim: Çalışma protokolü, Artvin Çoruh Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından onaylanmıştır (Referans Numarası: E-18457941-050.99-209097, Tarih: 15.01.2026). Çalışma, 1964 Helsinki Bildirgesi ve sonraki güncellemelerinde belirtilen etik standartlara uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Yazar Katkı Oranı Beyanı: Bu çalışma, yazarın bireysel katkısıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın tasarlanması, verilerin toplanması ve analiz edilmesi, bulguların yorumlanması ile makalenin yazım ve düzenleme süreçlerinin tamamı yazar tarafından yürütülmüştür.

Çıkar Çatışması Beyanı: Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanmasıyla ilgili herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan etmektedir.

Finansman Bilgisi: Yazar, bu araştırma, yazarlık ve/veya makalenin yayımı için herhangi bir mali destek almamıştır.

Veri Erişilebilirliği Beyanı: Bu çalışmada kullanılan araştırma etiği ilkeleri doğrultusunda yalnızca bilimsel araştırma amacıyla kullanılmak üzere makul talepler üzerine ilgili araştırmacılarla paylaşılabılır.

Katılım Onamı: Çalışmaya dâhil edilen tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Teşekkür: Bu çalışmanın katılımcısına teşekkür ederim. Ayrıca, İngilizce Konuşma Kaygısı Ölçeğini geliştiren Doç. Dr. Şenol Orakçı'ya teşekkür ederim.

Not: Bu çalışma 12–13 Aralık 2025 tarihlerinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilen Eğitim, Psikoloji ve Sosyal Araştırmalar Öğrenci Kongresi'ne (EPSOnline) Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Kaynakça

- Aydın, S. (2018). Technology and foreign language anxiety: Implications for practice and future research. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 14(2), 193-211.
- Butler, Y. G. (2015). English language education among young learners in East Asia: A review of current research (2004–2014). *Language Teaching*, 48(3), 303-342. <https://doi.org/10.1017/S0261444815000105>
- Crone, E. A., & Fuligni, A. J. (2020). Self and others in adolescence. *Annual Review of Psychology*, 71(1), 447-469. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-010419-050937>
- Dewaele, J. M., & MacIntyre, P. D. (2014). The two faces of Janus? Anxiety and enjoyment in the foreign language classroom. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 4(2), 237-274. <https://doi.org/10.14746/sslIt.2014.4.2.5>
- Dewaele, J. M., & Alfawzan, M. (2018). Does the effect of enjoyment outweigh that of anxiety in foreign language performance?. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 8(1), 21-45. <https://doi.org/10.14746/sslIt.2018.8.1.2>
- Dörnyei, Z. (2005). *The psychology of the language learner: Individual differences in second language acquisition*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Gkonou, C., Daubney, M., & Dewaele, J. M. (Eds.). (2017). *New insights into language anxiety: Theory, research and educational implications* (Vol. 114). Multilingual Matters.
- Harris, M. A., & Orth, U. (2020). The link between self-esteem and social relationships: A meta-analysis of longitudinal studies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 119(6), 1459–1477. <https://doi.org/10.1037/pspp0000265>
- Horwitz, E. K., Horwitz, M. B., & Cope, J. (1986). Foreign language classroom anxiety. *The Modern Language Journal*, 70(2), 125–132. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.1986.tb05256.x>
- Hodgkinson, S., Godoy, L., Beers, L. S., & Lewin, A. (2017). Improving mental health access for low-income children and families in the primary care setting. *Pediatrics*, 139(1), e20151175. <https://doi.org/10.1542/peds.2015-1175>
- Karatas, H., Alci, B., Bademcioglu, M., & Ergin, A. (2016). An Investigation into University Students Foreign Language Speaking Anxiety. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 232, 382-388. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.10.053>

- Liu, M., & Wu, B. (2021). Teaching anxiety and foreign language anxiety among Chinese college English teachers. *Sage Open*, 11(2),. <https://doi.org/10.1177/21582440211016556>
- MacIntyre, P. D., & Gardner, R. C. (1991). Methods and results in the study of anxiety and language learning: A review of the literature. *Language Learning*, 41(1), 85–117. <https://doi.org/10.1111/j.1467-1770.1991.tb00677.x>
- MacIntyre, P. D. (2007). Willingness to communicate in the second language: Understanding the decision to speak as a volitional process. *The Modern Language Journal*, 91(4), 564–576. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2007.00623.x>
- Mercer, S. (2018). Psychology for language learning: Spare a thought for the teacher. *Language Teaching*, 51(4), 504-525. <https://doi.org/10.1017/S0261444817000258>
- Orakcı, Ş. (2018). İngilizce Konuşma Kaygısı Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 1–18. <https://doi.org/10.29129/inujse.375916>
- Orth, U., & Robins, R. W. (2014). The development of self-esteem. *Current Directions in Psychological Science*, 23(5), 381-387. <https://doi.org/10.1177/0963721414547414>
- Öztürk, G., & Gürbüz, N. (2014). Speaking anxiety among Turkish EFL learners: The case at a state university. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 10(1), 1–17.
- Vyas, P., & Sharma, S. (2022). Socio-demographic and psychological predictors of second language achievement: A systematic review. *TESL-EJ*, 26(1), n1. <https://doi.org/10.55593/ej.26101a4>
- Young, D. J. (1991). Creating a low-anxiety classroom environment: What does language anxiety research suggest? *The Modern Language Journal*, 75(4), 426–439. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.1991.tb05378.x>
- Krashen, S. D. (1982). *Principles and practice in second language acquisition*. Pergamon Press.
- Pekrun, R. (2006). The control-value theory of achievement emotions: Assumptions, corollaries, and implications for educational research and practice. *Educational Psychology Review*, 18(4), 315–341. <https://doi.org/10.1007/s10648-006-9029-9>
- Pickering, L., Hadwin, J. A., & Kovshoff, H. (2020). The role of peers in the development of social anxiety in adolescent girls: A systematic review. *Adolescent Research Review*, 5(4), 341-362. <https://doi.org/10.1007/s40894-019-00117-x>

Tsiplakides, I., & Keramida, A. (2009). Helping students overcome foreign language speaking anxiety in the English classroom: Theoretical issues and practical recommendations. *International Education Studies*, 2(4), 39–44. <https://doi.org/10.5539/ies.v2n4p39>